

Komisiji za žalbe Saveta za štampu

Kao član Komisije za žalbe Saveta za štampu, na osnovu člana 19 Statuta Saveta za štampu, i člana 3 tačka 6 Poslovnika o radu Komisije za žalbe, a u skladu sa članom 3 tačka 5 stav 2, 17.02.2025. godine podnosim žalbu na tekst objavljen u štampanom izdanju dnevnog lista Večernje novosti, 20.11.2024. godine, pod naslovom **“Na korak smo od katastrofe”**, najavljen na prvoj strani ovog lista naslovom **“Trebaju nam skloništa za million i po ljudi”**.

Molim Komisiju da se izjasni da li postoji prekršaj Kodeksa novinara Srbije.

Po mojoj oceni prekršene su sledeće odredbe Kodeksa: Poglavlje III tačka 3 smernica a (novinari/ novinarke odgovorni su javnosti i tu odgovornost ne smeju da podrede interesima drugih, posebno ne interesima državnih organa), Poglavlje V tačka 6 (novinari/novinarke ne smeju da podstiču strahove ili neutemeljene nade javnosti), i Poglavlje VIII tačka 4 (novinari/novinarke ne smeju slepo da veruju izvoru i moraju da vode računa o tome da izvori često slede svoje interese ili interese društvenih grupa kojima pripadaju i prlagođavaju iskaze tim interesima).

U tekstu je citirano izlaganje predsednika Srbije Aleksandra Vučića, 20. novembra 2024. godine, čiji delovi glase:

„Na devetom smo od deset stepenika do totalne katastrofe...

...Srbija je u ovom trenutku za sukob ovakvih razmera potpuno nespremna, trenutno u skloništima ima mesta za 257.000 ljudi...

...moramo ponovo da počnemo da obnavljamo infrastrukturu kako bismo imali skloništa u koja možemo da smestimo milion i po ljudi...

...Ako ne bude smak sveta, a više nisam siguran, a nadam se da neće, bila bi mi velika čast da toga dana (9. maja 2025. godine) budem na Crvenom trgu...“.

Medij je odgovoran za sadržaj koji prenosi.

Medij ne sme stavove političara bezrezervno da prenosi kao apsolutnu istinu. Medij ne može da nauči predstavnika nekog državnog organa, partijskog i/ili državnog funkcionera da bude odgovoran, i da govori razumno, ali je medij u obavljanju svoje funkcije u javnom interesu, dužan da postupa u skladu sa Kodeksom novinara Srbije.

Predsednik Republike je državni organ.

U tekstu pod naslovom *“Na korak smo od katastrofe”* Večernje novosti su, bez napomene, ograde ili rezerve, prenele delove izjave predsednika Republike Aleksandra Vučića, kojima on svesno i ciljano podstiče strah i širi psihozu straha, što nije u skladu sa Kodeksom novinara Srbije.

Manipulacija strahom je moćno oruđe političke vladavine. Izlaganje predsednika Vučića o *“totalnoj katastrofi”* i *“smaku sveta”*, bilo je 19 dana posle rušenja nadstrešnice u Novom Sadu. Predsednik je najavio *“totalnu katastrofu”* i *“smak sveta”* za koje, 19. novembra 2024. (kada je govorio) nije bio siguran, kako je rekao, da se neće dogoditi do 9. maja 2025. godine (dan na koji se u Moskvi obeležava pobeda u Drugom svetskom ratu), a za šta je *“Srbija potpuno nespremna”*.

U nastavku istog tog izlaganja predsednik je, međutim, govorio i o velikim ambicijama, o investicijama, ciljevima, visokoj stopi rasta i niskoj inflaciji u Srbiji u naredne dve godine.

Ako je slutio *“totalnu katastrofu”* i *“smak sveta”*, možda i do 9. maja 2025., za šta je *“Srbija potpuno nespremna”*, kako je moguće da ostvari ambicije do 2027. godine, i čemu, ukoliko sve bude nestalo pre toga, za pet meseci i 21 dan od njegovog govora - od 19.11.2024. do 9.05.2025. godine?

Da je reč o svesnoj, smišljenoj manipulaciji iz ličnog političkog interesa potvrđuje i činjenica da je predsednik Aleksandar Vučić, rekao 19. novembra 2024. godine da bi mu bila velika čast da bude u Moskvi 9. maja 2025. godine, ako ne bude *“smak sveta”* - a nije siguran da neće biti. A onda je, 15. februara 2025. godine, na mitingu u Sremskoj Mitrovici, rekao da je potvrdio odlazak u Moskvu 9. maja, i da očekuje da bi i Donald Tramp mogao da dođe u Moskvu.

Predsednik 15. februara 2025. nije pominjao *“totalnu katastrofu”*, *“smak sveta”* i *“potpunu nespremnost Srbije”*, niti je obavestio javnost da li je, u međuvremenu, možda prošla opasnost od *“totalne katastrofe”* i *“smaka sveta”*, ili je samo došlo do odlaganja posle 9. maja 2025. godine.

Večernje novosti su u ovom slučaju svoju odgovornost javnosti iz Poglavlja III tačke 3 smernice a) Kodeksa podredili interesu predsednika države. Prenošanjem izjave predsednika o *“totalnoj katastrofi”* i *“smaku sveta”* bez napomene, ograde ili rezerve, Večernje novosti su podstakle strah javnosti (Poglavlje V tačka 6 Kodeksa). Slepim verovanjem izjavi predsednika Večernje novosti su zanemarile činjenicu da predsednik sledeći svoj interes

predstavlja svoje stavove kao apsolutno istinite i tačne, što je u ovom slučaju neproverljivo (Poglavlje VIII tačka 4).

Nije prvi put da predsednik Srbije koristi zastrašivanje kao političko oruđe i sredstvo za skretanje pažnje sa domaćih aktuelnih društvenih i političkih problema.

Podsećam samo na dve od njegovih izjava.

„Molim penzionere dan ne izlaze nigde i da ne slušaju ničije predloge. Neću nijednu reč da kažem, ali ako dragi penzioneri poslušate te predloge neće nam biti dovoljni kompletno Lešće, Novo groblje, Centralno i Bežanijsko groblje, biće malo groblja da primi sve nas, ako se takvi savetu budu slušali“ (25.03.2020.).

„Ne bude li se, kad bude to oko Donbasa završeno, uspostavio mir-imaćemo gori svetski rat nego što je bio“, (25.06.2022.).

PRILOG: tekst na strani 3 štampanog izdanja lista Večernje novosti od list 20.11.2024. godine pod naslovom **“Na korak smo od katastrofe”** (autor D.Milinković), i naslovna strana lista sa naslovom **“Trebaju nam skloništa za million i po ljudi”**. kojim je najavljen taj tekst.

U Beogradu, 17.02.2025. godine

Podnosilac žalbe

Zlatko Čobović